

Mappeoppgave 1 - Samfunnsøkonomisk analyse av en turistskatt

Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi.

Kandidatnummer 3, SOK-1006 Høst 2023

23-03-2023

Norge har opplevd en jevn vekst i turismen de siste årene. Denne veksten har bidratt til økt verdiskapning og skapt nye arbeidsplasser som innen hotell- og byggebransjen. En viktig faktor i denne økningen var svekkelsen av den norske kronen som startet i 2013, som gjorde det billigere for utenlandske turister å besøke Norge. Figurene i rapporten viser en korrelasjon mellom kronekurs og turisme, spesielt under perioden 2013-2016.

Turistskatt kan bidra til å finansiere offentlige tjenester og forbedre tilbud for både bosatte og turister, samtidig som det hjelper med å vedlikeholde naturområder som blir slitt av turisme. Redusert turisme kan også være et mål for å lette belastningen på populære destinasjoner. Hotellmarkedet vil bli påvirket av turistskatten, og turistenes etterspørsel er funnet å være prisfølsom. En turistskatt kan dermed føre til redusert antall turister, men også generere betydelige inntekter som kan brukes til å dekke kostnadene turismen medfører.

I Nord-Norge kan en turistskatt bidra til å dempe økningen i turisme og redusere antallet turister per år. Dette vil imidlertid også påvirke sysselsettingen i turistnæringen. For å minimere de negative effektene av turismen, bør det settes en turistskatt på høysesongen fra juni til september.

Innholdsfortegnelse.

Kapittel 1 - Innledning	4
Bakrunn	4
Begrunnelse	4
Betydning	4
Utbredelse	5
Erfaringer	5
Struktur i utredningen	6
Kapittel 1	6
Kapittel 2	6
Kapittel 3	6
Kapittel 4 konklusjon	6
Kapittel 2 - Turistnæringen i Norge	7
Turistkonsum	7
Kronekurs	8
Turistutvikling og sesong	9
Hotelløkonomien	10
Cruise	11
Hvorfor er dette viktig	11
Kapittel 3 - Samfunnsøkonomiske effekter av en turistskatt	12
Formål	12
Hotellmarkedet	14
Markedet i dag	14
Elasisitetsbegrepet	15
Forventede endringer	15
Kapittel 4: Konklusjon	19
Kilder og referanser:	20

Figurliste

1	Turistkonsum 2010-2020	7
2	Turistkonsum med kronekurs 2010-2019	8
3	Hotellovernattinger Nord-Norge fra utlandet med fordeling av land	8
4	Totale hotellovernattinger av alle turister	9
5	Mønster på utlendinger Nord-Norge	9
6	Mønster på Nord-Norge ferie	9
7	Kapasitet og utleide rom i Nord-Norge	10
8	Pris per rom i Nord-Norge	10
9	Sysselsetting i Nord-Norge	10
10	Dagsbesøkende fra cruise	11
11	Hotellmarkedet i dag i likevekt	14

12	Samfunnsøkonomisk overskudd i dag i likevekt	14
13	Den samfunnsøkonomiske kostnaden ved å innføre en turistskatt på 50kr per overnatting.	17

Kapittel 1 - Innledning

Bakrunn

Begrunnelse

Begrunnelser for innføring er at Norge har hatt en stor økning i turisme og mange norske kommuner har idag mye turisme men med turisme så kommer det også utgifter. Som eksempel i form av:

- Søppel og avfallshåndtering
- Fasiliteter som toaletter og stellerom
- Vedlikehold av infrastruktur for allmennbruk som gang/sykkelveier, skiløyper, stier osv
- Økt beredskap innen offentlige tjenester som helse/brann/politi
- Vedlikehold av turistattraksjoner

Så ved å innføre en turistskatt så kan turistene bidra til finansiering av lokale tjenester og dekke større del av utgiftene de påfører. Turistskatten kan også dempe negative miljømessige og sosiale effekter og øke inntektene til lokale myndigheter.

I mindre kommuner med lavt innbyggertall med mye turisme så vil de ha større problemer med å dekke utgifter som økning i utgifter til for eksempel avfalls håndtering.

Samlet sett så kan innføring av turistskatt bidra til å skape en bærekraftig og ansvarlig turistindustri som balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige hensyn.

Betydning

En turistskatt på overnattinger er en avgift som pålegges turister som overnatter på hoteller, ferieboliger eller andre typer overnattingssteder. Formålet med denne avgiften er å bidra til finansieringen av lokale tjenester og tiltak som er spesielt rettet mot turister.

Turistskatt kan variere i størrelse og kan beregnes enten som et fast beløp per person per natt, eller som en prosentandel av overnattings pris. Avgiften kan være inkludert i prisen for overnattingen eller kan betales separat ved utsjekking.

En turistskatt er ikke det samme som MVA eller andre skatter på overnattinger.

Utbredelse

Turistskatt på overnattinger er ganske utbredt i mange land og byer over hele verden. Det er imidlertid ingen enhetlig tilnærming til innføring av touristskatt, og størrelsen, omfanget og formålet kan variere betydelig fra sted til sted. Norge har en form for touristskatt på Svalbard. Det er en så kalt “miljøavgift” på 150kr som alle som reiser til Svalbard må betale. [Svalbard miljøavgift](#)

I Europa så har touristskatt allerede vært implementert en del steder.

1. Amsterdam, Nederland: Amsterdam har en touristskatt på 7% av overnattingspris og 3EUR per natt på hotell. [Amsterdam touristskatt](#)
2. Roma, Italia: Roma har en touristskatt på 4-7EUR per person per natt for overnattinger på hotell. Avhengig av hotellets offisielle klassifisering. [Roma touristskatt](#)
3. Paris, Frankrike: Paris har en touristskatt på mellom 0.25EUR-5EUR per person per natt, avhengig av overnattingsstedets kategori. [Paris touristskatt](#)
4. Barcelona, Spania: Barcelona har en touristskatt på 2.75EUR til 5.25EUR avhengig av overnattingsstedets kategori. Dersom man kommer med cruiseskip så betaler men 4.75EUR dersom du er der i mer en 12 timer, og 2.75EUR hvis du er der i under 12 timer. [Barcelona touristskatt](#)
5. Berlin, Tyskland: Berlin har en touristskatt på 5% av overnattings prisen per person per natt. [Berlin touristskatt](#)

Erfaringer

Erfaringene med touristskatt varierer stort og det avhenger av størrelsen på avgiften, hvordan den er implementert og hva inntekten er brukt til.

På Svalbard så har de samlet inn en miljøavgift siden 2007. Pengene som samles inn skal brukes til å beskytte miljøet på Svalbard og det tildeles årlig rundt 20 millioner kroner til diverse prosjekter. Nettsiden til fondet forteller at 1/3 går til forskning, 1/3 til bevaring av kulturminner og 1/3 til “ulike miljøverntiltak”[Kilde](#). I sluttrapporten 2021 så var dette fondet på rundt 34million. [Kilde fond størrelse](#)

Land som Bhutan har hatt problemer med overturisme og de har hatt turistbidrag på 200usd per natt for å hjelpe med kostnadene rundt turisme og for å redusere antallet turister som kommer.[Bhutan touristskatt](#)

Struktur i utredningen

Kapittel 1

I Kapittel 1 gir jeg bakgrunnen for denne utredningen av de samfunnsøkonomiske konsekvensene av innføring av en turistskatt, begrunnelsen for dens innføring, hvor utbredt dette tiltaket er i andre land/byer, og hvilke erfaringer man har gjort med en turistskatt.

Kapittel 2

I utredningen så starter vi med å se på turistnæringen i Norge med spesielt fokus på Nord-Norge. Jeg går igjennom hvordan konsumet til utenlandske turister er, når på året de kommer og jeg sier litt om hvordan hotell økonomien er. Dette inkluderer blant annet utviklingen av antall hotellovernattinger over tid, fordelingen av hvor hvilke verdensregioner turister kommer fra og økonomien til hotellene.

Jeg går til slutt over hvorfor disse er relevante for kapittel 3.

Kapittel 3

I Kapittel 3 gjennomfører jeg analyse av de samfunnsøkonomiske effektene av en turistskatt. Dette inkluderer formålet med å innføre en turistskatt, hvordan markedet fungerer uten en skatt, endringene som kan forventes etter at skatten blir innført, effektivitets- og fordelingseffekter av tiltaket, samt en vurdering av om formålet med tiltaket oppfylles. Jeg blir å fokusere på besøksbidrag på overnattinger på hotell.

Kapittel 4 konklusjon

Og til slutt i Kapittel 4 oppsummerer jeg funnene fra analysen og gir råd til Nærings- og fiskeridepartementet.

Ved å se på funnene i Kapittel 2 og 3 så bestemmer jeg meg for å anbefale å sette inn en turistskatt slik at vi kan generere inntekt og redusere antallet turister som ankommer Nord Norge.

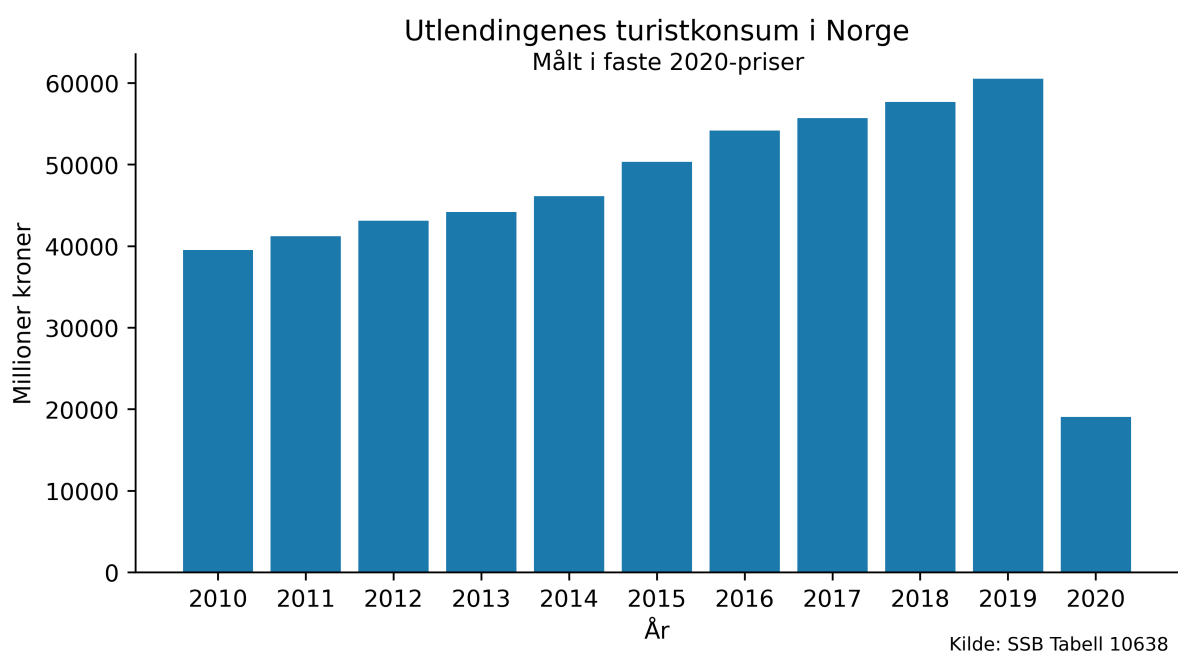
Kapittel 2 - Turistnæringen i Norge

Turistkonsum

I januar 2023 kunngjorde Nærings- og fiskeridepartementet at Regjeringen vil gi kommuner mulighet til å innføre besøksbidrag ellers kalt turistskatt. Av den grunnen så blir det nå gjort en utredning av de samfunnsøkonomiske konsekvenser av å innføre en slik turistskatt.

Norge har hatt vekst i turisme i mange år. Hvert år før 2020 så hadde vi en økning i utenlendingens konsum i overnattingstjenester. Dette bidrar til verdiskapningen i Norge.

Den økte turismen over tid har også bidratt til å lage nye arbeidsplasser som for eksempel i hotell, og bygging av nye hotell.

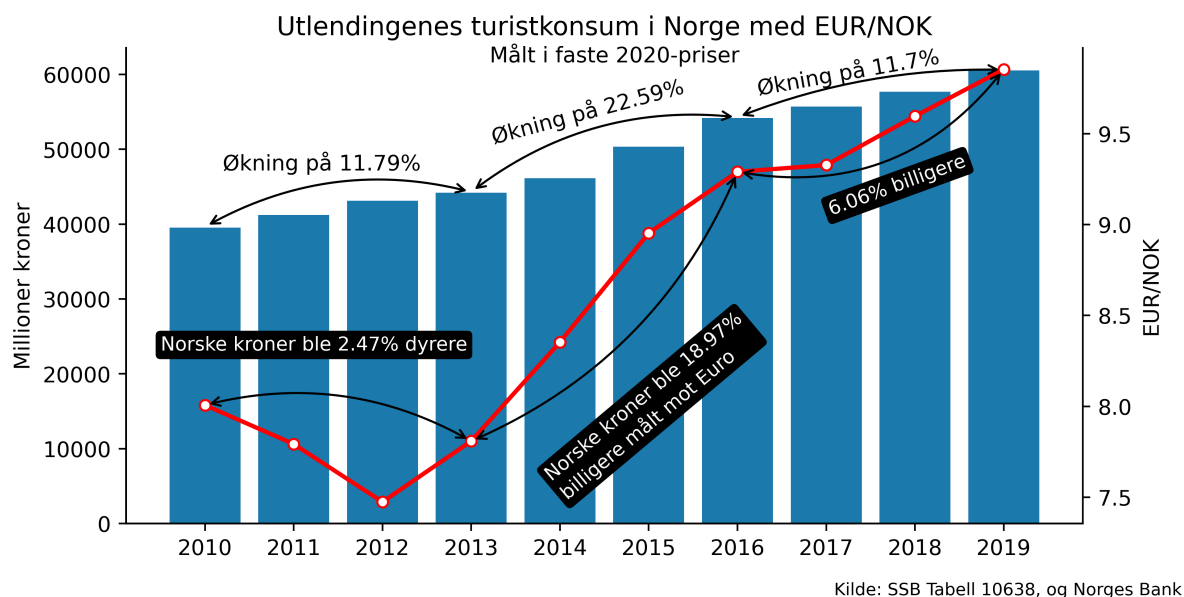
Figur 1: Turistkonsum 2010-2020

Vi ser at utenlendingers turistkonsum i Norge har økt jevnt. Dette er målt i faste 2020-priser slik at vi ikke tar med inflasjon og endringer i priser. Men det vi kan se er at i 2013 så gikk økningen per år opp.

I 2013 så startet den nåværende svekkelsen av den Norske krone. Dette gjør at for eksempel Europeiske turister som har Euro får flere kroner per Euro for hvert år som gikk.

Ved å legge til kursforandring på Euro målt mot Krone så kan vi se at det er noe korrelasjon mellom kronekurs og turisme.

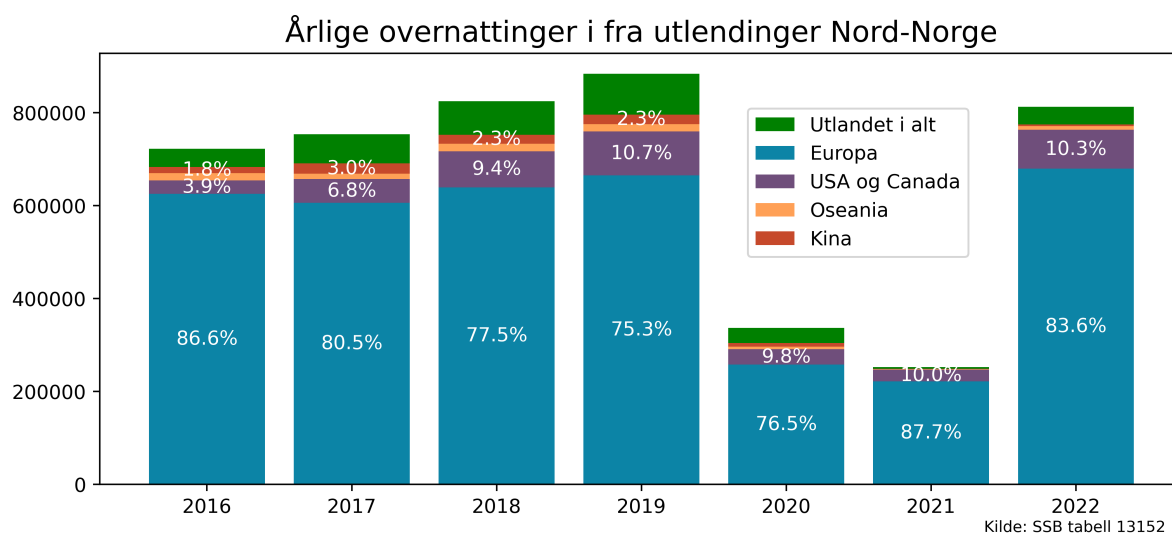
Kronekurs

Figur 2: Turistkonsum med kronekurs 2010-2019

Vi ser her at under perioden 2013-2016 så var det en stor endring i prisen europeere betalte per krone. De gikk fra å få ca 7.5kr per euro til over 9 kroner. Det er selvfølgelig andre faktorer med men vi kan se at det er noe korrelasjon mellom prisnivå og turisme men at det bare var stor endring i hvor mye konsumet endret seg når kronekursen endret seg veldig mye.

Vi ser på kursen til euro siden de fleste som besøker Norge og bruker minst en natt på hotell eller andre lignende overnattingsbedrifter er fra andre land i Europa.

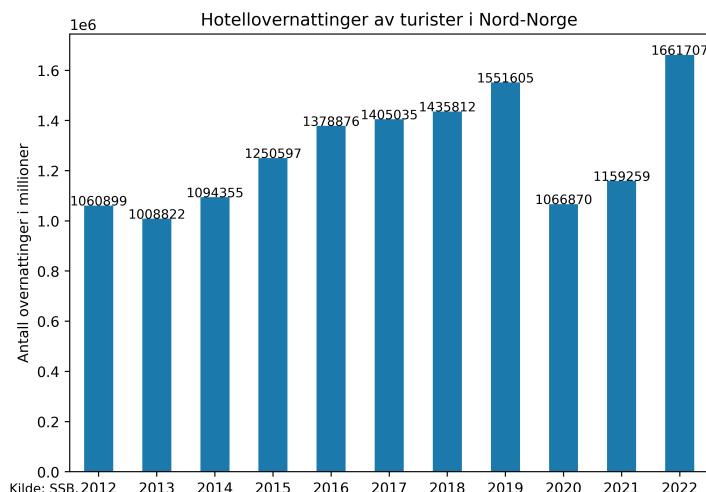

Figur 3: Hotellovernattinger Nord-Norge fra utlandet med fordeling av land

Turistutvikling og sesong

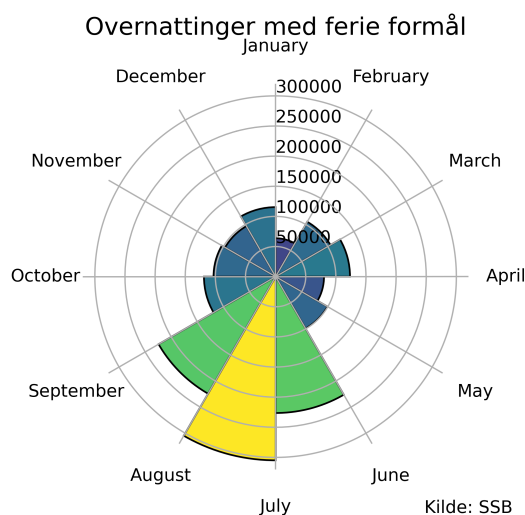
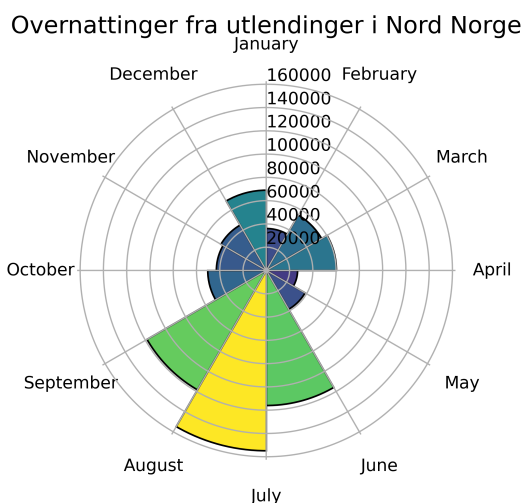
I figuren her så har vi tatt med alle overnattinger med “Ferie, fritid” i Nord-Norge. Vi kan se at det har vært en økning i alle år. Siden vi har med norske turister så kan vi fremdeles se at det var mange overnattinger på hotell selv under korona pandemien. I årene etter 2013 så startet det en stor økning i antall overnattinger, vi kan igjen anta at en del av grunnen til denne store økningen er at kronekursen svekket seg og det ble billigere og komme på ferie. Norge er et land med høye priser på vanlig konsum i forhold til andre land så denne relative reduksjonen i pris for europeere kom turistnæringen godt.

Figur 4: Totale hotellovernattinger av alle turister

En svakhet med figurene vi ser på er at vi ikke kan skille på både utenlandske personer og turister generelt. Men dersom vi ser på når turist sesongen er og sammenligner den med når utenlandske overnattinger på hotell så ser vi at mønsteret er veldig likt, men at det kommer flere fra utlandet i løpet av vinter.

I figurene her så har vi overnattinger i 2022 på hotell i Nord-Norge. Vi ser det er små forskjeller mellom overnattinger definert til turisme og utenlandske som kommer. Disse figurene viser at mesteparten av turismen skjer i sen sommer månedene.

Figur 5: Mønster på utlendinger Nord-Norge

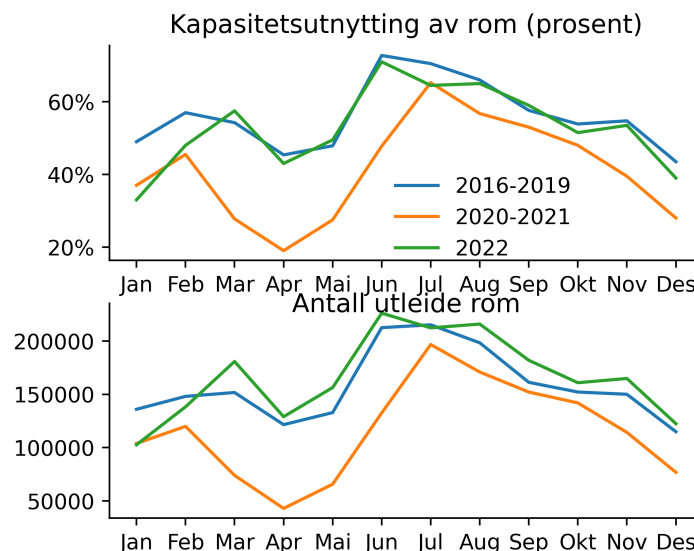
Figur 6: Mønster på Nord-Norge ferie

Hotelløkonomien

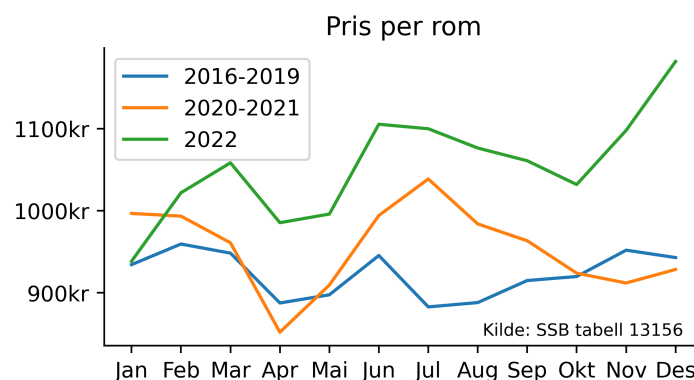
Hotellindustrien i Nord-Norge har gjort det godt. I figurene her så kan vi se at den kapasitetsutnyttningen i hele Nord-Norge hvert år har holdt seg stabilt men at antall utleide rom har økt. Dette forteller oss at det har blitt bygd større kapasitet. Vi ser også at prisene har holdt seg stabile utenom korona og 2022 med prisøkningene men sysselsettingen har økt år for år som viser oss at hotellene har god økonomi.

Vi ser at hotellene justerer prisene per rom over hele året og setter en høyere pris når det er mye turisme.

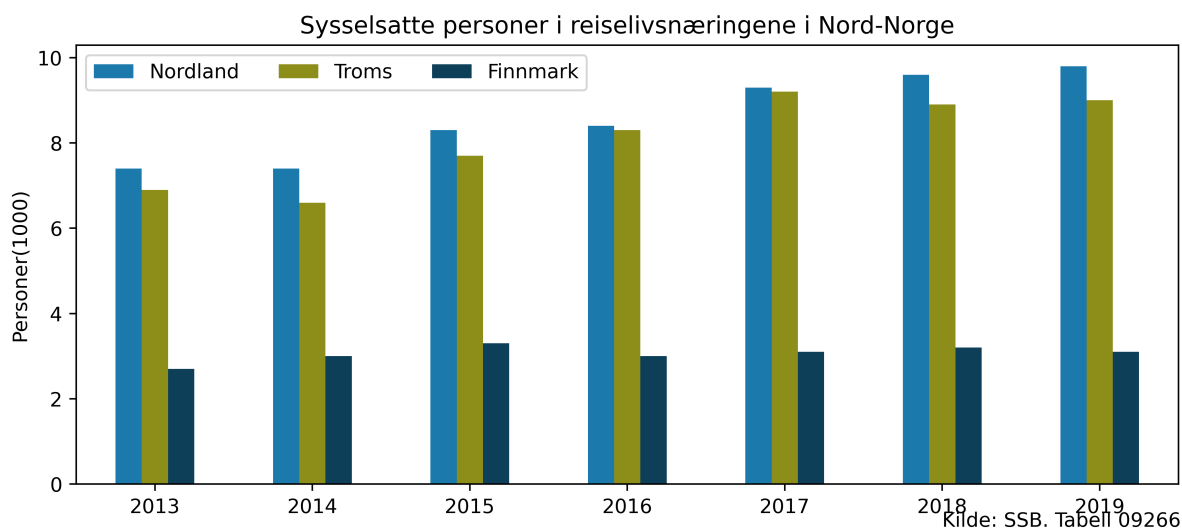
En svakhet med alle disse figurene er at disse gir oss tall for fylkene og ikke i byer som Lofoten og Tromsø. Ved å se på tallene for hele Nord-Norge så kan det hende at enkeltsteder har ingen ledig kapasitet.

Figur 7: Kapasitet og utleide rom i Nord-Norge

Figur 8: Pris per rom i Nord-Norge

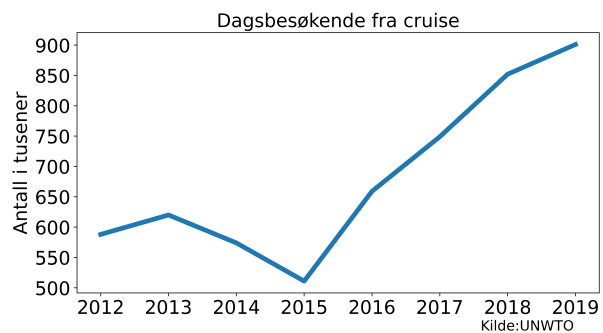

Figur 9: Sysselsetting i Nord-Norge

Cruise

Cruiseturisme har økt jevnt de siste årene i Norge. Det er mangel på data som jeg kan verifisere som skiller Nord-Norge og Sør-Norge så denne figuren viser Norge generelt. Det vi ser er at vi har de siste årene så har antallet som besøker Norge og blir der uten å overnatte økt veldig. Disse besøkene er av turister av andre nasjonaliteter. Landene disse turistene er fra er i hovedsak i Europa, lignende til figur 3 på side 7. Den nasjonaliteten som er størst her er Tyskland. [Kilde](#)

Kystverket har gitt Cruise-Norway denne statistikken men den er dessverre ikke blitt tatt vare på.

Figur 10: Dagsbesøkende fra cruise

Hvorfor er dette viktig

Vi tar med disse dataene når vi nå skal prøve å analysere hvilken effekt innføring av en turistskatt vil ha. Med inntrykket vi har fått om hvordan turismen har endret seg over årene og litt om hvordan turisme har endret seg etter pris endring så kan jeg på en bedre måte estimere effekten det vil ha dersom vi øker prisene ved å innføre en form for besøksbidrag.

Kapittel 3 - Samfunnsøkonomiske effekter av en turistskatt

Formål

Nord-Norge har hatt økende turisme men ved den økte turismen så har vi hatt en økning i kostnader. Vi har en turistsesong der majoriteten kommer i sen sommer månedene. Derfor bør en turistskatt ilegges høysesong tiden.

Turister skaper også merkostnad for vedlikehold av infrastruktur for allmennsbruk som gang/sykkelveier, skiløyper, stier, informasjonstjenester som skilting osv. Bosatte kan oppleve at de må betale mer for vedlikehold siden turister sliter ned på løyper og veinett uten å dekke opp kostnaden selv.

Små tettsted

Små tettsted er spesielt utsatt for mangel på kapasitet i offentlige tjenester som brann/helse/politi. Siden turismen i stor grad er sesongbasert så er dette noe som er veldig vanskelig for kommuner og finansiere siden innbyggertallet kan være lavt men behovet stort pga turisme.

Et eksempel på en økt utgift for bosatte i små tettsted er parkeringsplasser og fasiliteter som toaletter, venterom og stelle rom siden de må bygges for å møte etterspørselen til populasjonen men med turisme så kan denne kapasiteten bli brukt opp slik at det må bygges mer en populasjonen treng til eget forbruk.

Mye turisme kan også lede til at prisene for goder går opp da den økte etterspørselen til varer leder til at større kvantum må bli bestilt for bedrifter som kan ha en høyere kostnad per enhet som gir de bosatte dårligere kjøpekraft.

Uten en turistskatt så kan det være veldig vanskelig å få dekket denne merkostnaden som turistene skaper.

Byer

Mange av problemene små tettsted opplever vil også være i byer men byer kan til en større grad bli utsatt for endring i for eksempel boligpriser.

I byer som Tromsø så kan turisme øke boligpriser i form av utleietjenester som "AirBNB" der du leier ut egen bolig. Dette har vist seg å være en god kilde til mer inntekt for mange som ender opp med å dekke store deler av sine utgifter til bolig ved å leie ut via korttidsutleie.

Mange turistmål kan bli overfylt og lede til at det gir en dårligere opplevelse for både de som bor der og turistene.

Inntekter

Ved å sette en form for turistskatt så kan du hjelpe med å finansiere offentlige tjenester og bygge ut tilbud. Man kan bruke denne mer inntekten på å drive oppgraderinger av for eksempel kollektivtransport som da vil lede til et bedre tilbud for bosatte og turister.

Vedlikehold av natur kan styrkes ved økt inntekt. Turisme leder til mye ekstra bruk av naturområder som slites av bruk, dersom turistene betaler for å vedlikehold så kan dette lede til bedre tilstand på naturen.

Dersom flere kostnader dekkes av turisme så kan dette lede til mindre sosiale problemer fra turismen. Det kan bli redusert spenning mellom befolkning og turisme siden befolkning kan oppleve at deres bo områder bedres av turismen istedet for og potensielt oppleve nedsliting og kapasitetsproblemer på parker, busser osv.

Redusert turisme

Et formål ved innføring av en turistskatt kan også være at vi ønsker å få redusert antallet turister som kommer. Dette er spesielt relevant for områder som opplever økt turisme og de negative konsekvensene det kan medføre, slik som overbelastning av infrastruktur, miljøbelastning og ødeleggelse av kulturelle og historiske steder.

Et eksempel på et slikt sted er Venezia i Italia, hvor den enorme tilstrømningen av turister har ført til utfordringer knyttet til bevaring av den unike kulturarven og miljøet i byen. For å håndtere dette har myndighetene innført en turistskatt, som både bidrar til inntekter for å ivareta disse verdiene, samt fungerer som en reguleringsmekanisme for å dempe antallet besøkende.

Et annet eksempel er det lille landet Bhutan, som ligger i Himalaya mellom Kina og India. Bhutan har en streng turistpolitikk, som inkluderer høye turistskatter og begrensninger på antall turister som kan besøke landet hvert år. Dette gjøres for å beskytte landets sårbare økosystemer, kultur og tradisjonelle livsstil. Gjennom innføring av turistskatt har Bhutan klart å ivareta sin unike kultur og natur, samtidig som landet drar nytte av turistinntektene i en kontrollert og bærekraftig måte.

Hotellmarkedet

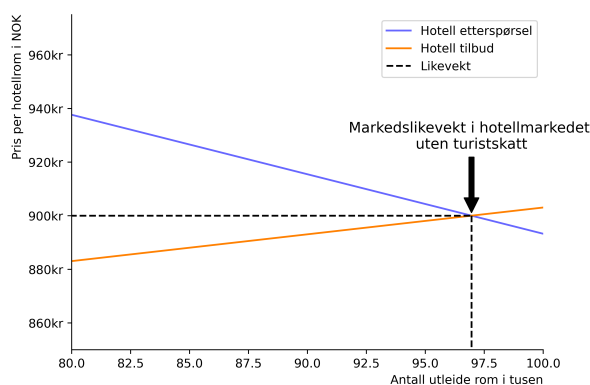
I kapittel 2 så vi at turisme har økt jevnt hvert år utenom korona pandemien. Kapasitet bygges etter hvor mye etterspørsel det har vært og vi har sett at priser for rom har økt over tid. I 2022 så har vi hatt en stor prisøkning og dette vises godt i prisen per rom i figur 8 men vi ser samtidig at kapasitets utnyttningen holdt seg normal selv ved de økte prisene.

Markedet i dag

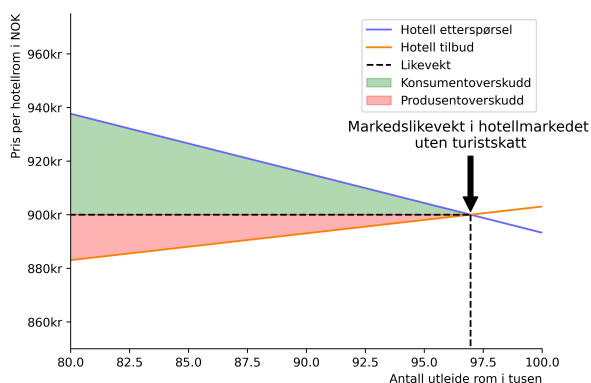
Hotellmarkedet har i dag ingen turistskatt så vi antar at vi da har et marked der hotellrom blir solgt til den beste prisen for både hotell og de som overnatter. Vi har merverdiavgift og andre skatter men vi forenkler og tar disse for gitt.

Markedsmekanismen

Uten en skatt så antar vi at markedet fungerer i likevekt. Det vil si at det produseres like mange varer som det selges og at prisene er like for alle. I dette markedet så er det en etterspørselskurve og en tilbudskurve som møtes i likevekt. I figuren her så ser vi på gjennomsnittspris på hotellrom i Nord-Norge og antall rom solgt per måned i høysesongen. Markedet er i likevekt og at prisene er like for alle og maksimalt antall hotellrom blir produsert og solgt. Tilbudskurven starter på laveste pris produsent vil selge et hotellrom for. Dersom enda et hotellrom skal selges så vil det vises i figuren ved at man beveger seg langs x-aksen, altså til høyre i figuren og for hvert hotellrom så går prisen opp med en enhet. På den andre siden så har vi etterspørselslinjen, den starter på det maksimale en konsument er villig til å betale, og for hver enhet som blir solgt så går prisen som konsumenten er villig til å betale nedover.

Figur 11: Hotellmarkedet i dag i likevekt

Figur 12: Samfunnsøkonomisk overskudd i dag i likevekt

I midten så ser vi “Markedslikevekt” dette er da prisen der maksimalt antall hotellrom blir solgt for den beste prisen for begge parter. Alt over den horisontale linjen er overskudd for konsumenter, og alt under den er overskudd for produsenter. Alt til høyre for den linjen som går opp har priser der konsument og produsent

ikke møtes og dermed blir ingen varer solgt videre.

Elasitetsbegrepet

I denne utredningen så blir vi å bruke begreper som "Elastisitet". Elastisitet er et nøkkelpbegrep innen økonomi som beskriver hvordan en variabel, slik som etterspørsel eller tilbud, reagerer på endringer i en annen variabel, for eksempel pris eller inntekt. Det hjelper oss med å forstå hvordan kjøpere og selgere tilpasser seg endringer i økonomiske forhold.

Priselastisitet er et spesifikt mål som indikerer hvor følsomme kjøpere og selgere er overfor endringer i pris. Det viser prosentvis endring i etterspørsel som følge av en prosentvis endring i pris. For eksempel, hvis vi ser på priselastisiteten for et produkt og finner at den er -0.5 , betyr dette at hvis prisen øker med 1%, vil etterspørselen reduseres med 0,5%.

Det er to hovedtyper av priselastisitet: elastisk og uelastisk. Uelastisk etterspørsel betyr at etterspørselen endrer seg lite i forhold til prisendringer. I vårt eksempel med en priselastisitet på -0.5 , vil etterspørselen anses som uelastisk. På den annen side, hvis etterspørselen reduseres med mer enn 1% som svar på en 1% prisøkning, kalles dette elastisk etterspørsel, noe som indikerer at etterspørselen endrer seg betydelig i forhold til prisendringer.

Selve helningen på etterspørselskurven kan gi oss informasjon om hvorvidt etterspørselen er elastisk eller uelastisk. Hvis etterspørselskurven er horisontal, er etterspørselen uendelig elastisk. Det betyr at en økning i pris på 1% resulterer i en tilnærmet 1% reduksjon i kvantum etterspurt. Hvis etterspørselskurven derimot er vertikal, er etterspørselen helt uelastisk, noe som innebærer at en 1% økning i pris ikke fører til noen endring i etterspurt kvantum.

Ved å analysere priselastisitet i etterspørsel kan vi få verdifull innsikt i hvordan forbrukere reagerer på prisendringer, samt hvordan produsenter og selgere kan justere prisene sine for å maksimere inntektene.

Forventede endringer

I figur 2 så vi at når kronen ble veldig mye billigere så var det en økning i utenlandske turister. Det forteller oss at turismen er sensitiv til prisendringer. Så vi forventer at dersom vi innfører en form for besøksbidrag så vil dette betyr at antallet turister går mer ned enn det vi tjener. Vi vil ikke bruke den figuren til å prøve å estimere elasiteten til etterspørselen til turisme. [Ida Charlotte Sølvberg Engebretsen](#) har skrevet en masteroppgave der de undersøker hvordan priselastisiteten er på etterspørsel.

Det man kommer frem til der er at priselastisiteten på relativpris på turistkonsum er på -0.6 på kort sikt og -2.86 på lang sikt. Dette vil si at på kort sikt så vil en endring i pris ha liten effekt men på lang sikt så vil det ha stor effekt. Siden dette er relativpris

på turistkonsum så vil ikke vi se en så stor effekt da turistkonsum ikke bare går til hotellovernattinger. [Innovasjon Norge](#) utfører turistundersøkelser og jeg ser på 2019 siden dette er den siste rapporten de har lagd der de kartlegger utlendinger. Jeg blir å fokusere på effekten på lang sikt siden jeg antar at formålet med turistskatten er at turister skal dekke større del av utgifter selv. Siden vi ser at turister bruker rundt 1160kr per dag i 2019 så tar vi gjennomsnittlig pris på hotellrom i høysesongen i 2019 på ca 900kr. Siden 900 er 77.6% av det døgnforbruket så blir jeg å bruke 77.6% av -2.86 som gir meg en pris elasisitet på -2.22. Dette vil si at etterspørselen er veldig priselastisk som gjenspeiles i figur 2 fra kapittel 2.

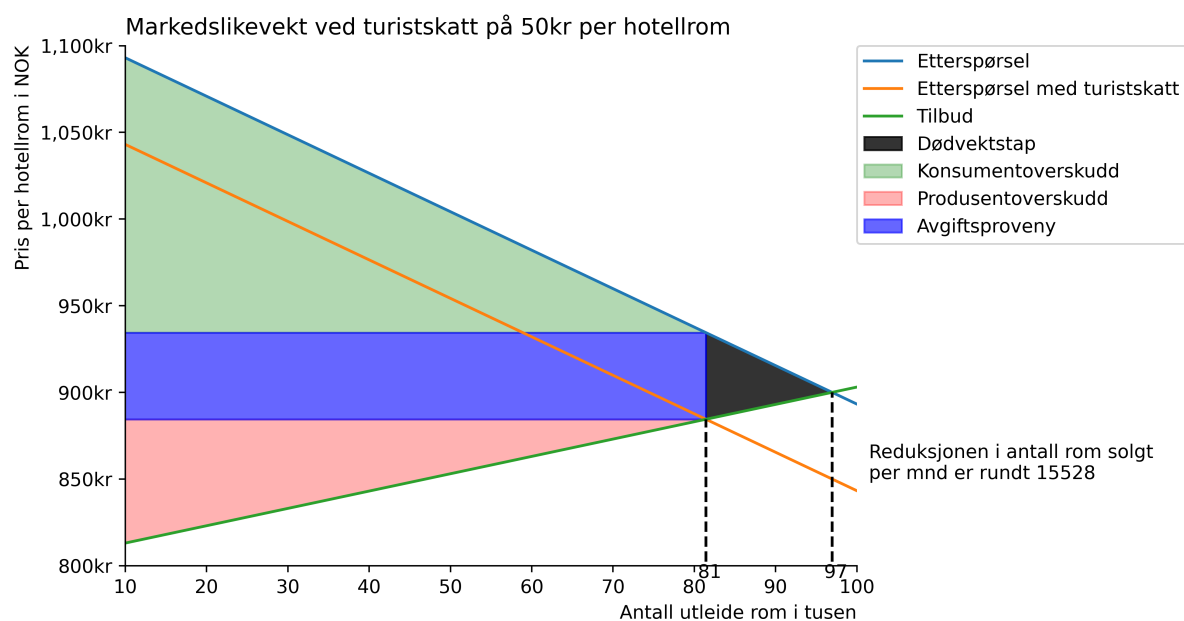
Når man øker prisen ved form av en skatt eller avgift så vil man da altså få et “Dødvektstap”. Det er den samfunnsøkonomiske kostnaden ved å innføre en slik type “kjile” mellom etterspørselen og tilbudet. Vi ser i den neste figuren at dette viser seg i en reduksjon i antall overnattinger.

Norge som luksugode

Det vi ser i figuren er at en innføring av en turistskatt på 50kr per natt vil lede til en reduksjon på rundt 15500 overnattinger per måned i Nord-Norge. Dersom vi har som formål å redusere antallet turister så er dette da et veldig godt tiltak. Det er vel å merke at vi har gjort et anslag på lang sikt der vi antar at den stor andel av forbruket til turister går i hotellrom. Dette er en svakhet med denne figuren og derfor bør ikke tall tas med så stor vekt.

Som vi kan se så er det store mengder avgiftsproveny. For regionen Nord-Norge så ligger dette på rundt 4 million kroner i måneden dersom vi innfører en skatt på 50kr. I dette tilfellet så tenker vi at turistene er svært prissensitiv noe som ikke nødvendigvis gjenspeiler seg som her. Dersom vi antar at de bruker 300kr per natt til overnattinger som Innovasjon Norge sin rapport kom med så vil den elasisiteten ligge på et område rundt -0.95 men jeg har valgt og ikke se så mye på det siden det er under den laveste gjennomsnittsprisen for hotellovernattinger i regionen.

Figur 13: Den samfunnsøkonomiske kostnaden ved å innføre en turistskatt på 50kr per overnatting.

	Før avgift	Etter avgift	Endring (Etter avgift - før avgift)
Konsumentpris	900	934.47kr	34.47kr
Produsentpris	900	884.47	-15.53kr
Kvantum	96960 rom solgt	81430 rom solgt	Reduksjon på 15530 rom solgt per måned
Konsumentoverskudd	10434 Millioner	7360 Millioner	-3075 Millioner
Produsentoverskudd	4700 Millioner	3315 Millioner	-1385 Millioner
Samfunnsøkonomisk gevinst	15135 Millioner	10675 Millioner	-4460 Millioner
Avgiftsproveny	0	44224600	44224600
Dødvektstap	0	-388 Millioner	-388 Millioner

I figuren så kan vi se at den innføringen av turistskatt demper etterspørselen og det vises i den nye oransje linjen. På høyre side i figur så har vi nå et stort mørkt område som kalles “Dødvektstap”. Det kommer ut av at det nå blir å være en redusert andel med rom som leies ut og da mister alle konsumenter og produsenter det overskuddet som ville kommet dersom de beholdte den originale likevekten.

Effekten på turisme

Ved å innføre en turistskatt så vil vi få redusert antallet turister som kommer til Nord-Norge. Vi vil få innkrevd en stor del med skatt fra turistene som vi da kan bruke til å dekke utgiftene de gir. Figurene vi har brukt tar Nord Norge som en region og det vi ser er at turister er veldig prissensitiv og en avgift vil føre til at de velger andre destinasjoner som Nord Sverige eller Finland osv. Ved å bruke denne inntekten på å betale utgiftene til turisme så vil vi da redusere inntekten til hoteller og andre overnattingssteder men vi fordeler ut denne inntekten til samfunnet.

Innføringen av en turistskatt i Nord-Norge har som mål å redusere antallet turister som besøker regionen, samtidig som den genererer inntekter som kan brukes til å dekke utgiftene forbundet med turisme.

Min analyse viser at turister generelt er prissensitive, og innføringen av en turistskatt vil sannsynligvis påvirke deres valg av reisemål. Nord-Norge vil konkurrere med andre nordlige destinasjoner, som Nord-Sverige og Finland, som kan bli foretrukket av turister som ønsker å unngå å betale skatten.

Kapittel 4: Konklusjon

Turistskatt er utbredt i mange deler av verden og er nødvendig i Nord-Norge for å redusere antall turister. Bortsett fra årene med Koronapandemi, har turismen økt jevnlig. Ved å innføre touristskatt, kan veksten bremses eller til og med redusere antall turister i Nord-Norge årlig. Dette kan imidlertid påvirke sysselsettingen, ettersom færre turister fører til lavere etterspørsel etter guider, hoteller og lignende, noe som kan ha en skjev innvirkning på unge arbeidstakere.

Høysesongen for turisme er fra juni til september, så touristskatten bør innføres i disse månedene for å minske negative effekter og spre turisttrafikken utover året. Det er også nødvendig å kartlegge de faktiske kostnadene knyttet til turisme, ettersom det mangler data om dette.

Cruiseturisme bør også vurderes. Dagsbesøkende fra cruiseskip blir ikke rammet av en overnattingsbasert touristskatt, så det kan vurderes å innføre en avgift på cruiseskip eller deres passasjerer.

Turistskatt er nødvendig på grunn av den store økningen i turisme og de tilhørende utgiftene som ikke er dekket. Skader på naturen krever vedlikehold, og en touristskatt vil både generere inntekter og redusere antall turister som bidrar til slik skade. Det er essensielt at inntektene fra touristskatten brukes til prosjekter relatert til turisme og de kostnadene det medfører, samt eventuelle nye tilbud i områdene hvor skatten samles inn.

Det er viktig å erkjenne at en reduksjon i antall turister og innføring av touristskatt kan ha negative konsekvenser for hoteller og overnattingssteder. For å kompensere, kan inntektene fra touristskatten fordeles på en måte som støtter det lokale næringslivet og samfunnet, for eksempel gjennom tiltak som fremmer bærekraftig turisme og styrker lokale bedrifter.

Totalt sett vil innføringen av en touristskatt i Nord-Norge bidra til å redusere turistbelastningen og generere inntekter for å håndtere økonomiske og miljømessige utfordringer knyttet til turisme. Det blir viktig å finne en balanse mellom å opprettholde regionens attraktivitet som turistmål og å ivareta behovene til lokalbefolkningen og miljøet.

Kilder og referanser:

- <https://www.unwto.org/tourism-statistics/tourism-statistics-database>
- <https://www.ks.no/contentassets/841f207634274bed8ec9ecfc753074b9/finansiering-av-berekraftige-reisemal.pdf>
- <https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/130660/The%20Impact%20of%20Taxes%20on%20the%20Competitiveness%20of%20European%20tourism.pdf>
- https://assets.simpleviewcms.com/simpleview/image/upload/v1/clients/norway/Regionsrapport_for_Nord_Norge_TU2019_83081dea-c654-4909-9370-ae84e0e66d03.pdf
- <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/bitstream/handle/11250/2486498/Masteroppgave%20Ida%20Charlotte%20Engebretsen.pdf>
- <https://www.sysselmesteren.no/svalbards-miljoernfond/>
- <https://www.miljoernfondet.no/om-svalbards-miljoernfond/>
- https://www.miljoernfondet.no/wp-content/uploads/2022/04/Arsrapport-SMF-2021_-korrigert.pdf
- [https://www.amsterdam.nl/en/municipal-taxes/tourist-tax-\(toeristenbelasting\)/](https://www.amsterdam.nl/en/municipal-taxes/tourist-tax-(toeristenbelasting)/)
- <https://www.italyvacations.com/tourist-city-taxes-italy>
- <https://en.parisinfo.com/practical-paris/money/tourist-tax>
- <https://atc.gencat.cat/es/tributs/ieet/quota-tributaria/>
- <https://www.berlin.de/sen/finanzen/steuern/informationen-fuer-steuerzahler/-steuer-abc/information-berlin-hotel-occupancy-tax-150351.en.php>
- <https://www.tripzilla.com/bhutan-tourist-tax-increase/136590>
- <https://cruise-norway.no/wp-content/uploads/2022/02/Cruise-calls-and-passenger-overview-2007-2019.pdf>
- <https://www.norges-bank.no/tema/Statistikk/Valutakurser/>
- <https://www.ssb.no/>
- https://www.ssb.no/en/natur-og-miljo/artikler-og-publikasjoner/_attachment/454081